

Dalyko pedagogika - daugiakryptiškumą sujungiančios studijos

Filosofijos fakultete šiais metais startuoja atnaujinta bakalauro studijų programa – **Dalyko pedagogika**. Kas pasikeičia programoje, kaip ji atrodys studentams ir kokias galimybes suteikia? Apie tai kalbėjomės su programos atnaujinimo koordinatorėmis dr. Daiva Lepaite ir doc. dr. Asta Meškauskiene.

- Šiais metais Filosofijos fakultete startuoja atnaujinta studijų programa „Dalyko pedagogika“. Jūs, kaip programos atnaujinimo koordinatorė, papasakokite plačiau apie šią programą?

Daiva Lepaitė. Ši studijų programa yra aktuali keliais aspektais. Jos poreikis tiesiogiai susijęs su poreikiu kurti bei įgyvendinti šiuolaikiniam Z kartos moksleiviui patrauklų ir įtraukiantį mokyklinį ugdymo turinį ir ugdymo procesą. Studijos įtraukiam ugdymui(si) ir parengs būsimąjį pedagogą, gebėsiantį ugdyti moksleivius įvairovės sąlygomis.

Programa pasiruošti pedagogo veiklai padės studijuojant paraleliai **pasirinktą ugdymo sritį ir pedagoginę kompetenciją ugdančius modulius**. Universitetas siūlo stojantiesiems rinktis šias ugdymo sritis: **gamtamokslinį ugdymą**, kuriame pasirinksite mokomąjį dalyką – biologiją, chemiją arba fiziką. **Kalbinį ugdymą**, kuriame galima rinktis dviejų kalbų mokymąsi. Taip pat turime ir **socialinį ugdymą**, kuriame startuojame su istorijos mokomuoju dalyku.

Įgyjant **pedagoginę kompetenciją** studijose mokyklinių dalykų turinys bus permąstomas sąsajoje su bendraisiais ugdymo mokslo ir praktinės veiklos principais, mokinių psichologiniais raidos ypatumais, itin didelis dėmesys skiriamas praktikuotis mokytojo veiklą tiesioginiame ryšyje su mokiniais. Kadangi socialiniai partneriai išsako nuomonę, kad pedagoginė kompetencija tampa net svarbesnė už būsimąjo pedagogo mokomojo dalyko išmanymą, pedagoginę praktiką lydi praktikos vadovo – mentoriaus mokykloje parama.

- **Kaip vyks studijų procesas, modulių pasirinkimas, kokios praktikos lauks studentų?**

Asta Meškauskienė. Kaip Daiva minėjo, programą sudaro įvairių mokomųjų dalykų moduliai, iš kurių studentas vieną renkasi savo pagrindiniu mokomuoju dalyku. Studijų programos sandara konstruojama dėmesį sutelkiant į integralų būsimųjų pedagogų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymą. Programos rengėjams buvo svarbu, kad absolventai įgiję pedagogikos, psichologijos bei stiprias dalyko žinias, gebėtų modeliuoti ugdymo procesą remiantis moderniomis mokymo(si) strategijomis, kurti palankią ugdymo(si) aplinką, ugdymo procesą konstruoti kaip unikalų įvairovės kupiną lauką, teikiantį galimybes atsižvelgti į kiekvieno mokinio gebėjimus ir mokymosi potencialą. Pedagoginio studijų dalykais, pedagogine praktika siekiama gilinti kompetencijas, ugdyti gebėjimus, kurie suteiks absolventui platesnes pedagogines, psichologines žinias bei išplės jų panaudojimo ugdymo procese galimybes.

Pedagoginių studijų modulio dalykai remiasi *Geros mokyklos koncepcijos* idėjomis ir koncentruojasi į mokinį orientuotos pedagoginės sistemos kūrimą, skatinančios mokinių saviraišką, mokymosi bei motyvacijos prasmingai veikti stiprinimą. Išklausęs pedagogikos ir psichologijos dalykų kursą, studentas įgis žinių ir gebėjimų įgalinančių jį veiksmingai spręsti mokinių psichosocialines problemas, gebės suteikti pagalbą elgesio ir mokymosi sunkumų patiriantiems paaugliams.

Pedagoginė praktika yra skirta padėti studentui įgyti praktiniam darbui reikalingos profesinės patirties. Tai sudėtinė programos dalis, kurios metu studentai ugdomi sėkmingai karjerai būtinus praktinius gebėjimus. Praktiką atliekančio studento vaidmuo praktikos metu keisis: praktikos pradžioje – **stebėtojas ir pedagogo asistentas**, vėliau – **dirbantis padedant mentoriui ir praktikos vadovui**, pabaigoje – stebimas mentoriaus ir (ar) VU praktikos vadovo, **savarankiškai atliekantis pedagoginį darbą asmuo**.

Dalyko programos kūrimui ir vykdymui sutelktas labai kompetentingas ir įvairialypis kolektyvas, atstovaujantis Vilniaus universiteto akademinis padalinius – Filosofijos, Chemijos ir geomokslų, Fizikos, Filologijos, Istorijos fakultetus bei Gyvybės mokslų centrą.

- **Kokius matote būsimuosius pedagogus tik pradėjus studijas?**

Asta Meškauskienė. Dėstau pirmakursėms. Galiu pasakyti, kad tai puiki bendraminčių, būsimųjų mokytojų komanda. Jau nuo pirmųjų paskaitų pastebėjau jų stiprią motyvaciją, ir aiškų pažangių pokyčių mokykloje siekį. Studijų metu studentės aktyvios, originaliai mąstančios, keliančios daug klausimų, ieškančios atsakymų ir siūlančios savo idėjas bei sprendimus. Studentės domisi dėstomo dalyko turiniu, drąsiai išsako savo lūkesčius. Susidarė įspūdis, kad jos jau dabar žino, ko sieks įsidarbinusios mokykloje. Tai be galo džiugina.

- **Šioje programoje yra tikrai daug naujovių. Kuo šios naujovės patrauklios jauniems žmonėms, kurie ketina tapti mokytojais?**

Daiva Lepaitė: Dalyko pedagogikos studijos yra patrauklios neabejotinai, nes savo struktūra, studijavimo pobūdžiu ir studijų praktika apima **daugiakryptiškumą ir kompleksiskumą**, kurie šiandien itin vilioja jaunos žmones. Pavyzdžiui, jei jaunuolis(-ė) pasirinktų kalbinį ugdymą, studijose kartu su pedagogo kvalifikacijos įgijimu derintų ne tik vienos, o dviejų kalbų mokymąsi ir kartu dar įgytų galimybę mokytis mokykloje ne tik vieną, o dvi kalbas. Tai išplečia ne tik studijų, bet ir būsimos pedagoginės veiklos galimybes.

Jeigu jaunas asmuo pasirinktų istorijos mokomąjį dalyką, jo lauktų galimybė rinktis įvairias istorines temas, kurios stipriai išplečia mokyklinį turinį ir suteikia pagrindą į istorijos raidą pažvelgti ne tik iš didaktinės perspektyvos, bet ir istoriko žvilgsniu. Jei abiturientas(-ė) pasirinktų gamtamokslinį ugdymą, taip pat neapsiribotų tik konkrečiu mokomuoju dalyku, bet studijuotų dalyką ir integruojamojo ugdymo požiūriu, kuris sukurtų didesnes įsidarbinimo galimybes, t. y. dirbti ne tik su gimnazistais, bet ir jaunesniais moksleiviais.

Taigi Dalyko pedagogikos programa sukuria itin daug patrauklių galimybių jauniems žmonėms, įskaitant ir įsidarbinimo galimybes po studijų, nes mokytojų poreikis išliks aktualus. Suprasdami, kad rinka keičiasi ir kyla vis naujos aktualijos, **būsimiems pedagogams iš karto modeliuojame studijas atveriančias ir būsimas galimybes.** Tarp jų galima paminėti ir galimybę pagal poreikį, jau po studijų, įgyti papildomo mokomojo dalyko kompetenciją.

- **Programoje pastebėjome labai įdomų modulį – paauglystės psichologijos ir pedagogikos. Papasakokite plačiau apie šį modulį.**

Daiva Lepaitė. Šis modulius yra ne tik **išskirtinis**, bet, pirmiausia, atliepiantis ugdymo(-si) aplinkos pokyčių aktualijas. Neatsitiktinai pedagoginėse studijose skiriamas dėmesys ugdytinio psichologinei raidai pagal amžiaus tarpsnius. Paauglystės psichologijos ir pedagogikos modulius lyg ir tęsia pedagoginių studijų modulį, tokiu būdu atskleidžiant pedagoginės veiklos gylį ir kompleksiskumą, studijuojant tokius psichologijos reiškinius kaip emocijos, deviacijos, socialines grupes kaip šeima, paaugliai, jaunimas; ugdymo kryptis kaip ugdymo individualizavimas, paauglių mokymasis. Tačiau svarbiausia šio modulio paskirtis – išugdyti būsimųjų pedagogų kompetenciją atpažinti paauglių ugdymo(si) problemas, tačiau išlaikyti ir nepamesti santykio su mokiniu. Ši kompetencija šiandien mokytojams yra itin aktuali, nes ugdymo įtraukumas ir kokybė labai stipriai priklauso nuo mokinio ir mokytojo ryšio.

- **Ko palinkėtumėte jauniems žmonėms besidomintiems pedagoginėmis studijomis?**

Asta Meškauskienė: Jaunatviško veržlumo, optimizmo ir pozityvaus nusiteikimo.